

Janusz Kazimierz Umiński (1932-2023) In Memoria

W dniu 2 maja A.D. 2023 zmarł Janusz Kazimierz Umiński, wybitny bydgoszczanin, prawnik, działacz społeczny, animator turystyki i krajoznawstwa, publicysta.

Urodził się 10 lutego 1932 roku w Bydgoszczy. Ojciec Henryk (1896-1940), zawodowy wojskowy, był kapitanem w 61 pułku piechoty stacjonującym w Bydgoszczy. Matka, Maria Ludwika z domu Madalińska (1910-1998) zajmowała się rodziną, która w roku 1938 powiększyła się po przyjściu na świat drugiego syna, Włodzimierza Waclawa. Jeszcze przed wejściem 61 pp w ramach 15 Wielkopolskiej Dywizji Piechoty do walk obronnych we wrześniowej kampanii 1939 roku, ojcu Henrykowi udało się zorganizować transport rodziny do Chełma Lubelskiego; wzięty do niewoli sowieckiej, w kwietniu 1940 roku został zamordowany w siedzibie NKWD w Charkowie. W grudniu 1939 roku matka z synami przeniosła się do Poznania. Tam okazało się że przedwojenne mieszkanie zostało zajęte przez Gestapo. W związku z zaistniałą sytuacją, Ludwika z synami zamieszkała u rodziców w Bydgoszczy przy ul. 20 Stycznia 1920, gdzie przetrwała lata niemieckiej okupacji. Tutaj, od matury uzyskanej w 1950 roku w IV Państwowej Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego i Licealnego im. Mikołaja Kopernika, mającej siedzibę przy ul. Nowodworskiej, rozpoczęła się długoletnia historia dorosłego, pracowitego życia Zmarłego.

Janusz Umiński, studia rozpoczęte na toruńskim UMK zakończył w Poznaniu w 1960 roku uzyskując dyplom magisterski na Wydziale Prawa Uniwersytetu Adama Mickiewicza. Jeszcze raz podjął studia w Poznaniu, uzyskując w roku 1995 dyplom magistra teologii na Papieskim Wydziale Teologicznym UAM. W 1965 roku założył rodzinę poślubiając Annę Wilczewską z Brodnicy; dwa lata później przyszedł na świat syn Waclaw.

Zmarły był długoletnim pracownikiem służb planowania regionalnego i przestrzennego oraz placówek kultury, ale w każdym miejscu pracy łączył sprawy zawodowe z turystyką i krajoznawstwem, które pasjonowały Go już od 1951 roku. Wstąpienie do Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego (PTTK) w lipcu tegoż roku, rozpoczęło wieloletnią działalność społeczną twórcy, propagatora, w końcu pasjonata turystyki i krajoznawstwa. Był turystą pieszym i górskim, przewodnikiem i pilotem, znakarzem szlaków, instruktorem na szkoleniach przewodników i pilotów.

Od 1956 roku, w którym zadebiutował jako współautor przewodnika turystycznego, wydał ponad 40 przewodników turystycznych, w tym 6 różnych wydań przewodnika po Bydgoszczy. Opracował m.in. przewodniki: *Bory Tucholskie* (1959), *Szlak Piastowski* (1960, 1966), *Szlak Łokietka* (1961, 1966), *Województwo bydgoskie* (1967), *Bydgoszcz i okolice* (1972, 1976, 1985), *Bydgoszcz* (1996, 1998 wersja niemiecka, 2004, 2007), *Grudziądz i okolice* (1974), *Ciechocinek i okolice* (1978, 1990), *Vademecum turystyczne województwa bydgoskiego* (1982), *Nad Notecią* (1984), *Puszcza Bydgoska* (1985), *Bory Tucholskie* (1988), *Pojezierze Krajeńskie* (1991), *7 dni w Koronowie* (1989), *Koronowo i okolice* (1996), *Włocławek i okolice* (1989), *Gdańsk w 3 dni* (2003), *Toruń w 3 dni* (2005), *Powiat brodnicki i okolice* (2006). Przed chorobą, która wyłączyła Go z aktywnego życia, zdążył opracować i złożyć do wydania w Towarzystwie Miłośników Miasta Bydgoszczy, przewodnik po bydgoskim Cmentarzu Nowofarnym. Był także autorem około 300 artykułów o turystyce i krajoznawstwie w aspektach gospodarczych, socjologicznych i społecznych.

Był wybitnym działaczem PTTK pełniąc funkcje na wszystkich szczeblach organizacyjnych począwszy od prezesa koła zakładowego, a kończąc na funkcjach członka Głównego Sądu Koleżeńskiego PTTK (1985-1993), Zarządu Głównego i Kapituły Odznaczeń Zarządu Głównego PTTK (1993-1997). W Bydgoszczy, działając w PTTK znany był m.in. jako członek i wiceprezes Zarządu Oddziału Miejskiego, członek, sekretarz i wiceprezes Zarządu Okręgu, prezes Zarządu Wojewódzkiego. W latach 1992-1995 był prezesem Regionalnego Oddziału PTTK „Szlak Brdy”. Uchwałą XIV Walnego Zjazdu PTTK w 1997 roku, otrzymał tytuł „Członka Honorowego PTTK”, a w roku 1998, podczas obchodów Światowego Dnia Turystyki w Gdańsku, został odznaczony medalem prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki „Za Zasługi dla Turystyki”.

Janusz Umiński był członkiem wielu towarzystw zawodowych i społecznych oraz kolegów redakcyjnych, Działał m.in. w Towarzystwie Urbanistów Polskich, Towarzystwie Miłośników

Miasta Bydgoszczy, Bydgoskim Towarzystwie Naukowym, Towarzystwie Naukowym Toruńskim, poznańskim Wielkopolskim Klubie Publicystów Krajoznawczych. Zasiadał w kolegiach redakcyjnych, m.in. „Jantarowych Szlaków”, „Bydgoskiego Przeglądu Turystycznego” oraz „Kalendarza Bydgoskiego”.

Był odznaczony, m.in.: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Złotą Honorową odznaką PTTK.

Umarł wczesnym rankiem dnia 2 maja A.D. 2023 po kilkuletnim okresie ciężkiej choroby i cierpienia.

Edward Małachowski
03 V A.D. 2023